

گپ و گفت با محسن توسلی در حاشیه افتتاح نمایشگاه «بزرگداشت شهدای شاهچراغ»

نقاشی خط زبان جهانی خوش‌نویسی سنتی است

الهام طریقیان

گفت و گوی روز

محسن توسلی را باید هنرمند نقاشی خطی بدانیم که با خوش‌نویسی سنتی هم پیوندهایش را حفظ کرده است. او که متولد سال ۱۳۴۷ در مشهد است، درباره خودش می‌گوید از کودکی و از زمانی که به یاد می‌آورد، هم‌زمان عاشق خوش‌نویسی و نقاشی بوده است. این علاقه وقتی در او بیشتر شد که در دوره دبستان و راهنمایی عضو کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان شد. در دوره دبیرستان برای طرح کاد مدرسه پیش استاد مرتضی‌روحانی رفت که شاگردی کند و به گفته خودش این شاگردی تا به امروز ادامه دارد. روحانی هم در نقاشی دستی داشت و هم در خوش‌نویسی و مغازه‌اش پاتوق هنرمندان خوش‌نویس و نقاش مطرح کشور بود. در هدایت او به سمت نقاشی خط تأثیر بسیاری داشت. توسلی روز شنبه در نگارخانه رضوان حضور یافت تا نمایشگاهی را که با عنوان بزرگداشت چهل‌م‌شدهای شاهچراغ برگزار کرده بود در جمع هنردوستان و برخی اساتید خوش‌نویسی و نقاشی مشهد افتتاح کند. این نمایشگاه متشکل از ۲۶ اثر نقاشی خط اوست که موضوعاتی مرتبط با شهادت و شهید دارد و به‌طور ویژه پنج اثر آن درباره شهدای شاهچراغ خلق شده‌است. در حاشیه افتتاح این نمایشگاه گپ و گفتی با او درباره وضعیت این روزهای هنر نقاشی خط داشتیم. او در این گفت‌وگو به ظرفیت‌های این هنر اشاره کرد و گفت که نقاشی خط می‌تواند زبان جهانی خوش‌نویسی سنتی ما باشد.

● داستان این نمایشگاه چیست؟ در هنرهایی مانند خوش‌نویسی یا نقاشی خط کمتر شاهد واکنش هنرمندان به موضوع خاص اجتماعی و اتفاقات روز جامعه بوده‌ایم؛ آن هم در این شرایط که خیلی از هنرمندان ترجیح می‌دهند کنشی نداشته باشند یا اگر هم کنشی دارند، بعضا کنش‌هایشان تند و یک طرفه است. شما در برگزاری این نمایشگاه کدام سمت ماجرا بودید؟

من بعد از قضایای شاهچراغ تصمیم گرفتم چهار پنج کار آماده کنم که دیدگاه خودم را چه به این مسئله بود. شاید مخالفانی هم داشته باشد ولی این نظر من بود. در کنار این کارها چند کار دیگر هم با موضوع شهادت داشتم که تا حالا به‌خاطر کرونا به نمایش درنیامده بود. آن‌ها را هم به این نمایشگاه آوردم که با موضوع سختی داشته باشد. هدفم بزرگداشت کسانی بود که در این ماجرا شهید شده بودند. احساس کردم واقعا مظلوم و بی‌دفاع بودند. اینکه هرکدامشان از نقطه‌ای بودند برایم خیلی جالب بود. خیلی از جنبش‌های هنری هم درواکنش به اتفاقات جامعه‌به‌وجودآمده‌اند. مثلاظلم و تبعیضی بوده وهنرمندعکس‌العمل‌نشان داده‌و کارهایی را تولید کرده است که بعدا دیگران راهش را ادامه

داده‌اند. شرایط جامعه‌من‌هم‌الان، من را مجاب کرد که این آثار را تولید کنم ولی متأسفانه دیدگاه‌هایی که گفتید در خیلی از هنرمندان وجود دارد. مثلا یکی از هنرمندان برای من پیام فرستاد که نمی‌توانم به نمایشگاهت بیایم. چون بعضی‌ها یک جور دیگر آن را برداشت می‌کنند ولی بالاخره مسئله‌ای بوده است و من به‌عنوان یک هنرمند تحت‌تأثیر قرار گرفته‌ام و فکر کرده‌ام باید عکس‌العملی نشان

بدهم. حالا درست یا غلطش را نمی‌دانم. هنرمند نباید مستقیم قضاوت کند و من هم مستقیم قضاوت نکردم. این کارها صرفا برای بزرگداشت کسانی است که آنجا مظلومانه و بی‌گناه شهید شدند. وظیفه‌ام بوده است که این کار را انجام بدهم. شاید هم بعد به من حمله‌شود.

● شما قبلا خیلی پرکارتر بودید و حالا بعد از مدت‌ها نمایشگاهی برگزار کرده‌اید. دلیل این دوری چه بود؟

بله، من تا قبل از کرونا خودم را مقید کرده بودم که هر سال یک نمایشگاه انفرادی داشته باشم. در نمایشگاه‌های گروهی نیز معمولا شرکت می‌کردم. کرونا که پیش آمد، فعالیت من و بیشتر همکارانم کمتر شد. نگارخانه‌ها هم تعطیل بودند ولی من کارم را می‌کردم و در این مدت بیشتر انرژی‌ام را روی آموزش گذاشته بودم.



نقاشی شاهروز

روایتی از ناگفته‌های زندگی «حاج قاسم»

مستند «پاییز پنجاه سالگی»

اثر فیلم‌ساز مشه‌دی، امروز در جشنواره «سینما حقیقت» به نمایش در می‌آید



نقاشی شاهروز

فیلم مستند «پاییز پنجاه سالگی» به‌کارگردانی محسن اسلام‌زاده، مستندساز مطرح مشه‌دی، امروز، دوشنبه، از ساعت ۱۸ در سالن شماره

یک پردیس سینمایی ملت تهران و روز پنجشنبه، ۲۴ آذرماه، از ساعت ۱۴ در سالن شماره ۶ پردیس سینمایی ملت با حضور کارگردان و عوامل مستند به نمایش در می‌آید. به‌گزارش شهرآر، بخش‌هایی کمتر دیده‌شده از زندگی سردار حاج‌قاسم سلیمانی در دوران جوانی او در مستند «پاییز پنجاه سالگی» نمایش داده می‌شود. «پاییز پنجاه سالگی» روایتی متفاوت از شهید سلیمانی است که از منظر یکی از افرادی که سال‌ها زیر نظر ایشان در جنوب شرق

کشور کار کرده است، به‌تصویر کشیده می‌شود.

مستند «پاییز پنجاه سالگی» به‌روایت محمد جمالی،

از فرماندهان لشکر ۴۱ ثار... و از هم‌زمان سردار

سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی که در سال

۱۳۲۲ در شهر بایک کرمان به دنیا آمده است،

اختصاص دارد. البته محمد جمالی سال ۱۳۹۲ در

سوریه شهید شده است. نکته مهم درباره شهید

جمالی این است که به واسطه سال‌ها فعالیت در

جنوب شرق کشور و ارتباط مستقیم با حاج‌قاسم، وی

را به‌خوبی می‌شناسد. تصویربرداری این مستند در

جنوب کرمان و سیستان و در پاییز ۱۴۰۰ انجام شده

است. مستند «پاییز پنجاه سالگی» به‌تهیه‌کنندگی

مهدی تقویان، تولید جدید مؤسسه فرهنگی‌هنری

اندیشه‌شهید آوینی و شبکه‌یک‌سیمادر شانزدهمین

جشنواره مستند «سینماحقیقت» رونمایی خواهد شد.



نقاشی شاهروز

الان طراحی برای خودش یک شاخه‌مستقل شده‌است.

نقاشی خط هنری است که از خیلی از هنرها استفاده

می‌کند. گرافیک، نقاشی، خوش‌نویسی، رنگ و فرم،

تایپوگرافی، حتی تصویرسازی و کاریکاتور، به‌نوعی در

نقاشی خط مؤثرند.

● نقاشی خط که از زیر مجموعه هنر خوشنویسی به شمار

می‌آید اما هویت جداگانه‌ای دارد. از ظرفیت‌های این هنر

زبان جهانی خوش‌نویسی ما نقاشی خط است. یعنی

همان سیاه‌مشق هم که در خارج از مرزهای ایران برد

و نفوذ دارد، به‌نظرم نوعی نقاشی خط است. ما با

سیاه‌مشق و نقاشی خط می‌توانیم شخصیت، کاراکتر

و عناصر خوش‌نویسی مان را به جهان معرفی کنیم.

برای مثال خط نستعلیق آن قدر ظرفیت دارد که بشود

آن را جهانی کرد و بهترین لباس و پوشش برای آن

نقاشی خط است. صرفا با خوش‌نویسی سنتی مثلا با

کتابت یا فرم سنتی چلیپانویسی نمی‌شود این کار را

بکنیم. من نمی‌خواهم خوش‌نویسی سنتی را تخطئه

کنم ولی این‌ها داخل کشورهای فارسی‌زبان برد دارند.

در بعضی از کشورهای فارسی‌زبان حتی دیگر خطشان

هم از بین رفته است ولی با نقاشی خط چون فرم و رنگ

به‌خدمت می‌آید، یک زبان بین‌المللی به‌وجود می‌آید

و می‌تواند با جهان ارتباط برقرار کند.

● فکر می‌کنید وجه تمایزش این است که می‌تواند هنر

سنتی خوش‌نویسی را که به قول بعضی هنرمندان رو به موت

است، احیا کند؟

بله. اگر اساتید خوش‌نویسی ما کمی منصفانه نگاه

کنند، می‌بینند که نقاشی خط خدمات شایانی به

خوش‌نویسی کرده است. یعنی خوش‌نویسی را

به‌نوعی مطرح کرده و از مرزها فراتر برده است. در

حراجی‌ها، اکسپوها و نمایشگاه‌های خارج از کشور

آثار نقاشی خط اساتید ما برد دارد و مورد استقبال قرار

می‌گیرد، درصورتی که شاید از یک قطعه کلاسیک

خوش‌نویسی چنین استقبالی نشود.

● پس می‌گویید آن قدر ظرفیت دارد که بتواند در اقتصاد

هنر تأثیرگذار باشد و می‌توانیم روی آن برای به حرکت درآوردن

چرخه اقتصاد هنر سرمایه‌گذاری کنیم؟

بله. ولی به‌نظرم مشکل اول خود ما هنرمندان هستیم

که برای تبیین و تدوین چارچوب‌ها و گسترش این

هنر کاری نمی‌کنیم. متأسفانه خیلی از هنرمندانی

که نقاشی خط کار می‌کنند در آموزش دادن خست به

خرج می‌دهند. اشکال دیگر به مسئولان برمی‌گردد

که به‌طور کلی به هنر و هنرمندان و به‌ویژه این هنری

که می‌تواند یک چهره جهانی برای ما ایجاد کند، هیچ

وقعی نمی‌گذارند. من یک‌بار به یکی از مسئولان گفتم

شما حتی با صنایع دستی می‌توانید در چاه‌های نفت



نقاشی شاهروز



نقاشی شاهروز

محسن اسلام‌زاده فیلم‌ساز متولد ۱۳۵۹ اهل مشهد است و به‌سفر و مستندسازی به‌ویژه در مناطق بحرانی و جنگ‌زده علاقه‌مند است. آشنایی با سیدمحسن اصغرزاده، برادر مستندساز شهید سیدابراهیم اصغرزاده، سبب علاقه‌مندی او به آثار ابراهیم و تولید مستند شد. نخستین مستند او «دُزبان شرق» نام دارد که در سیستان و بلوچستان تولید شده است.

همکاری با مؤسسه فرهنگی میثاق و پس از آن روایت

فتح به‌گسترش کار مستندسازی انجامید. بیشتر

مستندهایی که کار کرده در مناطق جنگی و بحرانی

کشورهای افغانستان، پاکستان، لیبی، سوریه، عراق،

لبنان، چین، روسیه، ترکیه و ونزوئلا بوده است. او پس

از کودتا در لیبی و سرنگونی حکومت معمر قذافی به

لیبی رفت و اسرار زندان ابوسلیم، را در سال ۱۳۹۱ کار

کرد. مستند «تنها میان طالبان» جایزه بهترین فیلم

را ببینید، هنر که دیگر جای خود را دارد.

● البته ماجرا خیلی هم ساده به نظر نمی‌رسد. بعضی

هنرمندان خوش‌نویسی که سنتی کار می‌کنند در مواجهه با

نقاشی خط گارد دارند. به‌نظرتان چرا این بدبینی وجود دارد؟

البته از جهتی حق دارند. گروهی از هنرمندان نقاشی خط

هستند که نگاه‌های آونگار و پیشرو دارند. آن‌ها خود

خوش‌نویسی را کنار می‌گذارند و از ماهیت و اسکلت و

آناطومی خوش‌نویسی استفاده می‌کنند ولی آگاهانه.

در این بین یک عده سودجو هم هستند که نه نقاش

هستند و نه خوش‌نویس ولی با رنگ بازی می‌کنند و

با انواع و اقسام شیوه‌ها کارهایشان را به خورد جامعه

می‌دهند.

● یعنی تقصیر این سودجویان است که چنین نگاهی از

سوی خوش‌نویسان سنتی به نقاشی خط وجود دارد؟

نه. دارم وضعیت را از زیبایی می‌کنم. یک آسیب از

سوی این هاست. یک سمت ماجرا هم یک عده از

خوش‌نویسان هستند که می‌بینند از کارهای هنرمندان

نقاشی خط استقبال بیشتری می‌شود و به‌همین دلیل

گارد دارند. یک عده دیگر هم از این نظر گارد دارند که

واقعا نقاشی خط را نمی‌فهمند و رنگ را نمی‌شناسند.

مثل اینکه شما به کسی که کوررنگی دارد بخواهید

توضیح بدهید که رنگ سبز چیست. چون با فرم آشنا

نیستند و یک عمر فقط سرشان در تقلید بوده است و

ملابنویس بوده‌اند. حالا که نگاه‌های نوبی به وجود

آمده است، نمی‌توانند کسانی را ببینند که می‌خواهند

یک قدم جلوتر بردارند. ضمن اینکه من خودم برای

خوش‌نویسی کلاسیک بی‌نهایت اهمیت قائلم. یعنی

کسی که نقاشی خط کار می‌کند خیلی بهتر از یک

خوش‌نویس کلاسیک می‌تواند ظرفیت‌ها و جزئیات

خوش‌نویسی سنتی را بفهمد. چون او روی تک تک

اجزا، فرم‌ها، منحنی‌ها و دایره‌ها مذاقه و تجزیه و تحلیل

می‌کند ولی یک خوش‌نویس صرف فقط می‌خواهد

دایره‌اش مثل دایره استادش بشود. همه‌آمال و آرزویش

استادش است.

● البته فکر نکنم این اتهام شما را خیلی از خوش‌نویس‌ها

قبول داشته باشند. خیلی‌هایشان می‌گویند آگاهانه مدافع

خوش‌نویسی سنتی هستند و آگاهانه به نقاشی خط ورود

نمی‌کنند، نه اینکه رنگ و فرم را نفهمند.

حالا دیگر این ادعای آن هاست. من گفتم که خودم

هم یک خوش‌نویس کلاسیک هستم. یعنی اول خودم

را یک خوش‌نویس می‌دانم ولی این دیدگاه‌ها وجود

دارد. نه فقط در خوش‌نویس‌های معمولی، حتی

من این دیدگاه‌ها را در اساتید بزرگ خوش‌نویسی

هم دیده‌ام. مثلا در ظاهر یک حرفی را می‌زنند ولی

در محفل‌های شخصی و خصوصی‌شان قضاوت

دیگری دارند.

چارسوق

هنر

پخش مجدد «پوست شیر» از ۳۰ آذرماه



نقاشی شاهروز

فصل دوم سریال «پوست شیر» از چهارشنبه،

۳۰ آذر، سه‌روزپس‌ازپایان

مسابقات جام جهانی فوتبال منتشر می‌شود.

یکی از عوامل این سریال

ضمن تأیید این خبرگفت:

«سریال پوست شیر در

سه فصل هشت قسمتی

ساخته و منتشر می‌شود.

فصل دوم نیز هشت قسمت است ولی زمان توزیع فصل سوم

هنوز مشخص نیست.» قسمت هشتم سریال «پوست شیر»

۲۵آبان منتشر شد. «پوست شیر» مجموعه تلویزیونی ایرانی در

ژانر درام جنایی به‌کارگردانی جمشید محمودی و نویسندگی

محمودی و رضا بهاروند است. هادی حجازی‌فر، پانته‌آ بهرام،

مهرداد صدیقیان، علیرضا کمالی، پردیس احمدیه، ژیل‌ا شاهی

و شهاب حسینی از بازیگران این مجموعه هستند.

حذفیات «جزر و مد» دلیل فنی دارد

محسن توکل فرد،

تهیه‌کننده سریال «جزر و مد»،

درباره سانسور دوست دقیقه‌ای آن

که پیش‌تر کارگردان این سریال مطرح

کرده بود، اظهار کرد:

واقعیت این است

که اصلاحاتی که صورت گرفته به اندازه

دوستان دقیقه نیست و دلیل این اصلاحات هم هیچ ربطی به

تسویه حساب با من ندارد. این سریال با شرایط بسیار سختی

تولید شد، در شرایط شیوع کرونا که باعث شد زمان تولید این

سریال طولانی شود و تورم موجود در کشورمان در این طولانی

شدن زمان کار را برای ما سخت‌تر کرد. در ماه رمضان استان

خوزستان که گرمای بالای ۵۰ درجه را شاهد بودیم، تصویربرداری

کردیم و معضلات زیادی داشتیم. نمی‌خواهم با این حرف‌ها

کام خودم و دیگر عوامل تولید را تلخ کنم. هروقت قرار است

سریالی تولید شود، در سازمان صداوسیما ارزیابی‌هایی صورت

می‌گیرد و درحالی‌که نظر کلی سازمان درباره این سریال باتوجه‌به

بودجه اندکی که وجود داشت مثبت بود، آن‌ها معتقد بودند که

ریتم سریال در برخی مواقع کند است و باید اصلاحاتی صورت

بگیرد. وی افزود: باین‌حال ما مایل به حذف و ایجاد تغییر در

کلیت سریال نبودیم، به‌همین دلیل دوستان در صداوسیما به

نظر ما احترام گذاشتند و سریال را برای استان‌های مختلف

فرستادند اما علاوه بر سازمان، چند استان نیز چنین نظری

داشتند و پس از اظهارنظرهای مختلف ما تصمیم گرفتیم که

مقداری زمان سریال را کاهش دهیم اما اگر دقت کنید، متوجه

می‌شوید که دوستان دقیقه‌میزی درست نیست. هر قسمت

این سریال چهل دقیقه‌است و در کل شاید یک ساعت از سریال

حذف شده باشد. این تهیه‌کننده درباره اصلاحات صورت‌گرفته

در این سریال به دلایل محتوایی گفت: «جزر و مد، یک سریال

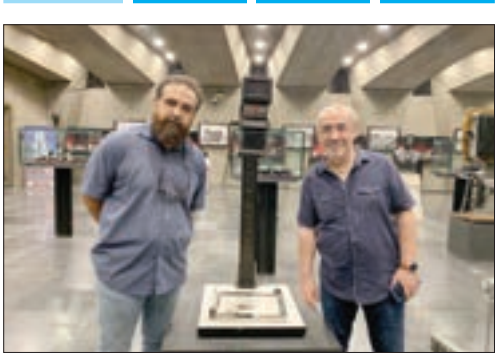
طنز است، ما نه سریال پلیسی ساخته‌ایم، نه سریالی امنیتی و

سیاسی. در بخش‌هایی از سریال ممکن است اصلاحات اندکی

مثل شوخی برادر کوچک‌تر با برادر بزرگ‌تر انجام شده باشد

که آن هم با تعامل و صحبت صورت گرفت و بسیار اندک بود.

کمال تبریزی میزبان «طناز» خواهد بود



کمال تبریزی و حامد قشقایی پروژه ژنالیته تاک شوی

طناز را به فاز اول رساندند. به‌گزارش خبرگزاری خبرآنلاین،

حامد قشلاقی طراحی و تهیه‌کنندگی ژنالیته تاک‌شوی «طناز» را

-که با میزبانی و کارگردانی کمال تبریزی به‌گفت‌وگو با بازیگران

اختصاص دارد و اکنون فاز اول آن در مرحله تدوین و اصلاح

رنگ توسط مهدی ایروانی است- برعهده دارد. حامد قشلاقی،

تهیه‌کننده و مدرس دانشگاه، به‌عنوان طراح و تهیه‌کننده

پروژه ژنالیته تاک‌شوی «طناز» را همراهی می‌کند. ژنالیته

تاک‌شوی «طناز»، که تصویربرداری فاز اول آن به پایان رسیده،

میزبان تعدادی از بازیگران است و گفت‌وگوهایی متفاوت و

عمیق را با اجرای کمال تبریزی، نویسنده و کارگردان مطرح

سینما و تلویزیون، شامل می‌شود. این برنامه با حمایت یک

شرکت فراورده لبنی ساخته شده و اکنون مراحل تدوین فاز

اول خود را سپری می‌کند. همچنین این برنامه برای پخش از

پلتفرم‌ها آماده می‌شود.

روایت زندگی حبیب... صادقی در «سینماحقیقت»

مستند «هنرمند